

HODNOTÍCÍ ZPRÁVA O AKTIVITÁCH V RÁMCI PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO TŘEBÍČ A REALIZACI MA21 ZA ROK 2019

Město Třebíč je od roku 1996 členem asociace Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM). Patří mezi zakládající města asociace. Před 24 lety byla zastupitelstvem města přijata deklarace **Projekt Zdravé město**. Jedná se o základní dokument města v mezinárodním programu, k jehož naplňování se zavázalo.

Aktualizaci dokumentu schválilo zastupitelstvo města 31. 1. 2019.

Projekt **Zdravé město** není pouhou úřednickou aktivitou. Je projektem komunitním – otevírá prostor pro posilování aktivity a zájmu obyvatel.

Projekt Zdravé město **podporuje kvalitu veřejné správy, strategického plánování a řízení s ohledem na udržitelný rozvoj s podporou zdraví. Jedním z cílů je aktivně se ptát obyvatel města na jejich názory a zapojovat je do dění ve městě.**

Projekt Zdravé město – je hnutí municipalit, které na regionální úrovni realizuje zásady dokumentů OSN Health 21 a Agenda 21. V Evropě je do Projektu zapojeno přes tisíc Zdravých měst ve 30 zemích. Česká Zdravá města reprezentuje na mezinárodní úrovni **Národní síť Zdravých měst ČR (NSZM ČR)**. NSZM je mezinárodně certifikovanou asociací měst, obcí a regionů. Sdružuje 131 členů (měst, obcí, mikroregionů, krajů). Díky tomu municipality aktivně sdílí zkušenosti, dobrou praxi a učí se od sebe navzájem.

Místní Agenda 21 – mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni (města, obce, regiony). Třebíč se připojila v roce 2001. Cílem je rozvoj procesů, které příznivě ovlivní kvalitu života nejen současných obyvatel měst, ale také život generací jejich dětí, to vše **ve spolupráci s veřejností**. Udržitelný rozvoj je jedním z cílů EU a OSN.

Mezinárodní program místní Agenda 21 je zakotven v dokumentu OSN – Agenda 21, k jehož naplňování se na Summitu země v roce 1992 zavázaly desítky států včetně České republiky.

Za účelem monitorování úrovně procesu MA21 byla v roce 2004 sestavena Pracovní skupina pro místní Agendu 21.

Kritéria MA21 jsou členěna do čtyř základních **kategorií „A“ (nejvyšší) – „D“ (nejnižší)**. Každá z kategorií má svá vlastní kritéria a jasně měřitelné ukazatele, které hodnotí úroveň realizace procesu MA21 v dané municipalitě. Předpokladem pro splnění kategorie je zdokumentování a doložení plnění všech podmínek dané kategorie MA21.

Kategorie „Z“ - zájemci

Kategorie „D“ - začátečnická úroveň

Kategorie „C“ - mírně pokročilá úroveň

Kategorie „B“ - pokročilá úroveň

Kategorie „A“ - nejvyšší úroveň (Chrudim a Litoměřice)

Zdravé město Třebíči od roku 2011 pravidelně obhájí **kategorii „C“**.

ZDRAVÉ MĚSTO JE ...

www.ZdravaMesta.cz

ORGANIZACE PROJEKTU ZDRAVÉ MĚSTO TŘEBÍČ

Politikem Projektu Zdravé město a MA21 Třebíč byl zastupitelstvem jmenován radní Bc. Jan Burda (od 13. 12. 2018).

Politik zodpovídá za strategickou část ZM a MA21, za prosazování zdraví, udržitelného rozvoje a kvality života do konkrétních aktivit a celkové směřování municipalitu v této oblasti. Reprezentuje municipalitu navenek.

Koordinátorka Projektu Zdravé město Třebíč a MA21: Ing. Iveta Ondráčková

Koordinátorka ZM a MA21 celý proces koordinuje, prezentuje a medializuje. Spolupracuje s různými subjekty, neziskovými organizacemi, příspěvkovými organizacemi města, spolky a veřejností.

Komise Zdravého města a MA21

Komise se skládá z 14 členů. Schází se několikrát do roka. Z každého jednání je pořizován veřejný zápis (přístupný na webu města). Komise je poradním orgánem RM, je řídicí jednotkou celého procesu vedoucího k udržitelnému rozvoji ve městě. Komise se zabývá aktivitami Zdravého města a Grantovým systémem města Třebíče (hodnotí žádosti o dotace z grantového programu Rodina a zdraví). Měla by být partnerem koordinátora, ale i politika ZM a MA21. Politik Zdravého města není členem komise, jednání se účastní jako host.

Komise je orgánem fungujícím na základě důležitého mezisektorového partnerství – je tvořena zástupci z řad veřejné správy, neziskového i podnikatelského sektoru či aktivních občanů.

Členové komise:

Předsedkyně: **Bc. Anna Machátová**
Místopředseda: **Mgr. Pavel Franěk, od podzimu 2019 Bc. Ivana Michálková, MBA**
Tajemnice komise: **Ing. Iveta Ondráčková**
Za městský úřad: **Mgr. Ing. Miroslav Cejpek, DiS**

Ing. Renata Špačková
Ing. Danuše Milotová
MUDr. Svatava Křížová
MDDr. Marcel Dzurňák
Ing. Lukáš Petr
Bc. Blanka Kutinová
Bc. Soňa Olivová
Ing. Irena Hejzlarová
Lenka Homolková
Iva Klebanová
Olga Bendová

Zapojení do osvětových kampaní v roce 2019:

1. Národní týden manželství

Motto: Zabíjáci manželství a jak se jim bránit. Kampaň byla zahájena v pondělí 11. února 2019 v Senátu pod záštitou MUDr. Marka Hilšera. Foto: archiv Senátu

Do kampaně se zapojilo město jako tradičně ve spolupráci s městskou knihovnou, Centrem podpory rodin RUTH a Třebíčským centrem. Byly připraveny **Valentýnské dílničky a zajímavé přednášky, setkání i Valentýnské bruslení**. Pozornost přilákala výstava svatebních šatů v knihovně ze soukromé sbírky Nikolky Melicharové a módní přehlídka sdružení Míša a Míša. Stěžejní byla beseda se známou astroložkou Petrou Nel Smolovou z Plzně na téma: **Rozdílné vnímání mužů a žen**. Proběhla v hudebním sále městské knihovny. Kampaň byla financována z Fondu Vysočiny z programu „Podporujeme prarodinnou a seniorskou politiku obcí.“

Město Třebíč se ve dnech 11. – 17. února 2019
připojuje k osvětové kampani

Národní týden manželství

Motto: **Dobré manželství není samozřejmost**

Pondělí - 11. února 2019

NEJ MIMI 2018
Slavnostní vyhlášení soutěže amatérských fotografů dětí narozených v roce 2018.
10:00 – 12:00 hodin ... Vstup volný
Třebíčské centrum, Fr. Hrubina 753

SÍLA LÁSKY A ÚCTY – David Kogut
Přednáška přijde objektivně, jak pomoci lásky a úcty zůstat šťastní v manželství po celý život.
17:00 – 18:00 hodin ... Vstup volný
Adventní dům, Jungmanova 16

Úterý - 12. února 2019

BOŽENA NĚMCOVÁ – NEZLOMNÁ ŽENA
Účinný herecký NO Brno Monika Maláková. Scénický pořad o výjimečné ženě, která bořila společenské konvence.
17:00 hodin ... Vstupné 20,- Kč
Sál hudebního oddělení městské knihovny

EMOCE V MANŽELSTVÍ – Libor a Lenka Kabátovi
Přidání Centrem podpory rodin Ruth. Občerstvení započteno. Doporučujeme rezervaci na tel.: 775 613 622.
18:00 – 20:00 hodin ... Vstupné dobrovolné
Restaurace Metropolis, přiležení hotelu Zlatý klíč v Třebíči, Karlovo nám.

Čtvrtek - 14. února 2019

VALENTÝNSKÉ DIĽNIČKY
9:00 – 12:00 hodin ... Vstup zdarma
budova radnice na Masarykově náměstí 116

ROZDÍLNÉ VNÍMÁNÍ MUŽŮ A ŽEN – Petra Nel Smolová
Známa astroložka o mužském a ženském světě.
16:30 – 18:00 hodin ... Vstup zdarma
Sál hudebního oddělení městské knihovny

Pátek - 15. února 2019

SVATEBNÍ ŠATY – Marie Ripperová
Zajímavé povídky doplní módní přehlídka svatebních šatů od sdružení Míša a Míša.
17:00 – 18:00 hodin ... Vstup zdarma
Sál hudebního oddělení městské knihovny

Neděle - 17. února 2019

VALENTÝNSKÉ BRUSLENÍ
15:30 – 17:00 hodin ... Vstup zdarma
Zimní stadion KHPN aréna

Nenechte si ujít:
SVATBA aneb JAK ŠEL ČAS
Celý únor probíhá v MK výstava modelů ze sbírky Nikolky Melicharové.

2. Závody kočárků

Další prarodinnou aktivitou realizovanou v rámci Projektu Zdravé město byly Závody kočárků. Do tohoto celostátního soutěžního klání se zapojujeme již sedm let. Závody se uskutečnily v neděli 14. 4. 2019 odpoledne u rodinného centra Damiján U Obůrky. Třebíč se tak připojila k dalším asi 60 místům v republice. Na akci spolupracuje tým čtyř žen: koordinátorka Projektu Zdravé město Iveta Ondráčková, lektorka strolleringu Monika Popelářová (předvedla ukázkou cvičení), Miluše Vybíralová z Centra podpory rodin RUTH a Zuzka Havlíčková z rodinného centra Damiján. Byly vyhlášeny soutěžní kategorie: maminka, tatínek, rodina a děti. Na akci vystoupily mažoretky Cheerladies, nechyběl maskot dráček Cocodrillo. Bylo možné vyzkoušet si první pomoc u stánku Vodní záchranné služby. Výtěžek ze startovného ve výši 880 Kč putoval na konto třebíčské charity. Vítěze osobně odměnil radní Jan Burda.

Foto: Kamila Řezáčová.

3. Den Země

Den Země je základní kampaní Národní sítě Zdravých měst, proto je logické, že se do ní zapojuje většina měst v ČR, včetně Třebíče. Cílem je upozorňovat na ekologické problémy naší planety, abychom se chovali k naší „matce Zemi“ zodpovědněji a udržitelněji.

Akce na náměstí proběhla v úterý 16. dubna 2019.

Pestrý program, soutěže, kvízy a ekologická tvoření připravily třebíčské organizace, spolky, školy, ale i firmy (Huhtamaki, TONDA OBAL, ESKO-T, K-Sports s elektrokyly a koloběžkami). Hlavním „hrdinou“ dne byl **SMOKEMAN a jeho edukativní show Jak správně (ne)topit**. Přijel k nám až z Vysoké školy báňské z technické univerzity Ostrava. Celé dopoledne demonstroval přímo na místě různé chemické a fyzikální děje kolem nás, které vnímáme tak nějak automaticky. Show velmi zaujala, hodně se zastavovali dospělí, ale přišly i děti ze základních a mateřských škol. Rozhodně to nebyla nuda. Akce byla finančně podpořena z Fondu Vysočiny na podporu místní Agendy 21 ze Zdravého Kraje Vysočina.

Foto: Iveta Ondráčková

4. Jarmark bio, eko a výrobků s označením Vysočina regionální produkt

Jarní jarmark proběhl ve středu 17. 4. 2019 a podzimní (11. ročník) ve čtvrtek 12. 9. 2019. Jarmarky pořádáme proto, abychom oživilí náměstí jako tradiční prostor pro setkávání lidí. A také abychom podpořili místní prodejce z našeho regionu. Biojarmarku se letos zúčastnilo rekordních 40 prodejců výše zmíněných značek. Na podzim byl nejoblíbenější a nevyhledávanější stánek s ukázkou tradičního stloukání másla Marty Vencovské z Lípy u Havlíčkova Brodu. Na plochu jsme opět nechali rozmístit lavičky, aby mohli lidé v klidu posedět. Osvědčila se chill out zóna – zapůjčená od firmy Mann Hummel. V ní se připravovala a podávala výborná káva místní kavárny Ala caffé.

5. Jarní, letní, podzimní vycházka s hůlkami

Vycházky se konaly ve třech ročních obdobích. Na jaře v pátek 10. 5. (do Starče a zpět). Tu jsme netradičně spojili s návštěvou Morkusovic keramické dílny. Letní proběhla v úterý 6. 8. (trasa do Sokolí a zpět) a podzimní 17. 9. v rámci Týdne mobility byla za hranice města. Společně jsme odjeli vlakem z Třebíče do Vladislavi a zpět jsme se vydali pěšky podél řeky Jihlavy.

Tato aktivita je mezi veřejností velmi oblíbená. Přicházejí stále noví zájemci, ale máme i účastníky, kteří s námi chodí pravidelně (např. manželé Čapkovi). Procházky jsou pro účastníky zdarma díky finanční podpoře Fondu Vysočiny na podporu prorodinných a seniorských aktivit. Každá procházka začíná krátkou instruktáží správné chůze. Poté následuje vycházka do okolí. Během cesty je zařazeno i dechové a protahovací cvičení. I v roce 2019 byla partnerem této zdraví prospěšné aktivity Česká průmyslová zdravotní pojišťovna.

Foto: Iveta Ondráčková

6. Osvětová zdravotní kampaň Světový den bez tabáku (31. 5. 2019)

Tradičně jsme nabídli veřejnosti možnost vystoupat „za čistým vzduchem na městskou věž“ zdarma celé páteční odpoledne. Výstup na věž v sobě symbolizuje myšlenku zdravého života bez kouření. Akci přišlo podpořit 126 osob.

Ve věži bylo možné nechat si zdarma změřit cukr, tuk a cholesterol v krvi. Službu nabízely budoucí zdravotní sestřičky z VOŠ a SŠ veterinární, zemědělské a zdravotnické Třebíč. Dříve jsme s touto školou spolupracovali častěji, v roce 2019 byla spolupráce výrazně omezena. Z osmi osvědčených aktivit ročně zůstala jen tato. Nabídku změřit si zdravotní hodnoty využilo asi padesát lidí. Akce byla finančně podpořena ze Zdravého Kraje Vysočina.

Foto: Kamila Vávrová

7. Prevence zubního kazu

Také v roce 2019 jsme se zaměřili na prevenci zubního kazu v MŠ. Oslovili jsme třebíčské školky s nabídkou výukového programu, který pro nás zajišťovala zkušená dentální hygienistka Iva Česneková Sehnálková, DiS. Docházela za dětmi přímo do MŠ a trénovala s nimi správnou techniku čištění zoubků. Každé dítě dostalo také dárek (vzorek zubní pasty nebo magnetku nebo kartáček). Aktivita byla finančně podpořena ze Zdravého města Třebíč. K výuce byly použity edukativní plyšové hračky s čelistí.

8. Prevence úrazů

Ani v roce 2019 nechyběla v diáři zdraví prospěšných aktivit akce u MŠ „Čtyřlístek“ Třebíč s názvem: **Odpoledne na dvou kolech**. Je určena pro děti jejich rodiče či prarodiče. Na zahradě u školky si mohli účastníci vyzkoušet jízdu na kole, ověřit svoje znalosti z oblasti silničního provozu, zda umí správně poskytnout 1. pomoc a jezdit bezpečně s ochrannou přilbou. Do akce se intenzivně zapojuje MP, PČR, Aktiv BESIP, Zdravé město. Nově jsme pozvali firmu Cykloklub Kučera ze Znojma.

9. Evropský týden mobility

Dnes již světová kampaň je zaměřená na propagaci ekologicky šetrných způsobů dopravy probíhá vždy v týdnu od 16. 9. do 22. 9. Cílem je upozorňovat na problémy s narůstající individuální automobilovou dopravou ve městech. Po celý týden byl připraven zajímavý a pestrý program pro děti i širokou veřejnost. Letošní motto znělo: **Projdi se s námi**. Kampaň koordinuje ministerstvo životního prostředí. V pondělí 16. 9. se uskutečnil **test dostupnosti a bezbariérovosti budov ve městě**. Politik Zdravého města Jan Burda a spolu s maminkami z Třebíčského centra pod vedením Anny Machátové a členkou komise Zdravého města Ivou Klebanovou na vozíku vyrazili prozkoumat, jaká je v Třebíči realita.

Ve středu 18. 9. se strážníci městské policie zaměřili na výuku **správného přecházení** přímo na přechodu v ulici Znojemská. Aktivitu jsme realizovali pro děti z MŠ Čtyřlístek.

Vždy 22. 9. slavíme v Evropě **Den bez aut**. V Třebíči probíhal program věnovaný čisté a udržitelné mobilitě na Karlově náměstí ve čtvrtek 19. 9. 2019. Zajistil ho Kraj Vysočina. Vedení města podpořilo myšlenku kampaně, a tak mohla veřejnost po celý den cestovat v MAD zdarma.

V pátek proběhl pochod **Pohádková Třebíč**, který pro nás zajišťuje Klub českých turistů Třebíč. Je vyhledávaný převážně rodinami s dětmi. Účastníci prochází město pěšky, potkávají známé pohádkové postavy, a ještě se dozví zajímavosti z historie města. Návštěvnost dosahuje až 1000 osob. V sobotu realizoval TJ SOKOL na svém stadionu tradiční Závody na kolech a kolečkách.

Foto: Iveta Ondráčková

10. Světový den zdraví

Kampaň se zaměřuje zdraví obyvatel v nejširším slova smyslu, od podpory pohybových aktivit přes zdravé stravování, prevenci, osvětu až po aktivní stárnutí.

Upořádali jsme dvě akce. Na jaře **přednášku PhDr. Adrewa Urbiše** z Čeladné u Ostravy, který se dlouhodobě zabývá čínskou medicinou a sám na sobě aplikoval 50denní terapii tmou. Hovořil na téma: Jak žít v českých podmínkách feng-šuej. Krátká stručná odpověď na danou otázku zní: zachovat životní rovnováhu, duševní harmonii a udržovat vyvážené vztahy. Akce byla finančně podpořena ze Zdravého Kraje Vysočina, vstup byl zdarma. Místem konání byl Atom hotel.

Na podzim jsme si dovolili pozvat známého a oblíbeného lékaře funkční medicíny **MUDr. Honzu Vojáčka**, který občas vystupuje s Jaroslavem Duškem. Název přednášky zněl: Umění být zdrav. Zaplněný sál hotelu Atom svědčil o tom, že téma lidí zajímá a chtějí vědět, jak se o svoje zdraví starat a nebýt zbytečně nemocní. Honza Vojáček se svými znalostmi a vědomým přístupem snaží odhalovat skutečné příčiny nemocí a boří mýty ohledně zažitého medicínského pohledu na nemoc. Z ohlasů návštěvníků vybíráme: „*Super přednáška, více takových lidí do Třebíče, děkujeme.*“

Foto: Jakub Mertl

11. Dny zdraví

První říjnovou sobotu věnujeme akci: **Sobota v pohybu**. Jedná se o cvičení s dvěma lektory. Díky finanční podpoře Zdravého Kraje Vysočina ho můžeme veřejnosti nabídnout zdarma. V roce 2019 to byl již 11. ročník. První hodinu bylo možné vyzkoušet dance aerobik se Zuzkou Ryšavou z Brna (semifinalistka Miss aerobik 2016) Druhá hodina byla netradiční. Nezněla hudba z reproduktorů, ale bubny. Pozvali jsme lektorku afrických tanců Simonu Prokúpkovou. Během dopoledne mohli návštěvníci vidět ukázky cvičení Boxercise, pol dance a latiny. Akce se zúčastnila necelá stovka lidí. O pitný režim se postarala firma Oxy Life Zdravé občerstvení nabídla Pažitka.cz. Účastníci dostali zdarma časopis Marianne. Foto: Jakub Mertl.

12. Osvětové zdravotní přednášky

Během roku 2019 opět probíhaly v prostorách knihovny 1 x měsíčně osvětové přednášky na různá zdravotní témata. U veřejnosti oblíbený cyklus se nazývá: **Nebojte se zeptat svého lékaře**. Odborně ho zajišťují většinou lékaři (před 4 lety jsme navázali spolupráci s Nemocnicí v Třebíči), ale i jiní profesionálové. Účastníci přednášek mají možnost dozvědět se nové informace z různých oborů medicíny, z oblasti zdraví (i duševního), léčby i prevence nemoci. Nechybí ani prostor pro dotazy. Přednášky jsou zdarma díky finanční podpoře Zdravého Kraje Vysočina a Českomoravské průmyslové zdravotní pojišťovně.

V roce 2019 se uskutečnilo osm přednášek:

- Čisté střevo jako základ zdravého žití,
- Volná výchova dětí ANO ČI NE?
- Tradiční čínská medicína
- Dětské nemoci
- V porodnici jinak
- Jak nejlépe poznat druhého? Ať se podepíše!
- Jak rozvíjet sebe sama?
- Tajemství krve

Třebíč Srdečně zveme na přednášky v rámci cyklu: **NEBOJTE SE ZEPTAT SVÉHO LÉKAŘE** na téma...

Čisté střevo jako ZÁKLAD ZDRAVÉHO ŽITÍ

Hudební oddělení
Městské knihovny v Třebíči
ČTVRTEK Hasskova ulice

17/1/2019

od 16:30 do 18:00 hod.

Přednáší:
Ing. Ivana TOBIÁŠOVÁ

- Víte, že 70 % imunitního systému je ve střevě?
- Jaké jsou varovné signály našeho střeva.
- Jsou bakterie ve střevě žádoucí?
- Správná očista a výživa střeva = poukázka na zdravý život.

Na závěr bude prostor pro vaše dotazy...

Malou ochutnávku zdravé výživy připraví PAŽITKA

VSTUP ZDARMA

Ákce se koná za finanční podpory Kraje Vysočina.

Kraj Vysočina ZDRAVÝ KRAJ

MĚSTSKÁ KNİHOVNA V TŘEBÍČI

Pažitka

Třebíč V rámci Projektu ZDRAVÉ MĚSTO TŘEBÍČ srdečně zveme na přednášku o zdraví na téma:

TAJEMSTVÍ KRVE

Hudební oddělení
Městské knihovny v Třebíči
ČTVRTEK Hasskova ulice

28/11/2019

od 16:30 do 18:00 hod.

MUDr. Alena HAVLÍČKOVÁ
MUDr. Martina TOMÁŠOVÁ

- Změny v krevním obraze nemusí vždy znamenat krevní onemocnění
- Složení krve, funkce krve, vyšetření, nemoci, prevence

Na závěr bude prostor pro vaše dotazy...

VSTUP ZDARMA

Přednáška je součástí vzdělávacího cyklu: NEBOJTE SE ZEPTAT SVÉHO LÉKAŘE

NEMOCNICE TŘEBÍČ

MĚSTSKÁ KNİHOVNA V TŘEBÍČI

Česká průmyslová zdravotní pojišťovna

Nejvíce navštívená byla únorová přednáška s PaedDr. Zdeňkem Martínkem, známým etopedem a odborníkem na poruchy chování. Přijel k nám až z Pelhřimova. Nestáčily ani židličky a sál byl zaplněný do posledního místečka. Lidé ochotně stáli, aby si mohli přednášku vůbec poslechnout.

Přednášky také doplňujeme i ochutnávkou zdravé výživy, kterou zajišťuje třebíčská firma **Pažitka.cz**. Cílem je dokázat, že zdravá strava nemusí být nudná, ale může skvěle chutnat a také „oku lahodit.“

Foto: Iveta Ondráčková

13. Podpora otužování

Podpora otužování v rámci Projektu Zdravé město Třebíč funguje již 10 let. Akce probíhá tradičně v předvánočním čase v odpoledních hodinách v řece Jihlavě u finančního úřadu. V roce 2019 to bylo v sobotu 21. prosince. Do vody se vnořilo asi šedesát lidí. Tradiční ukázkou otužování a propagace zdravého životního stylu zahájil zakladatel třebíčského spolku otužilců Ledních medvědů a úspěšný triatlonista Zdeněk Mikoláš.

Přítomné pozdravil i starosta města. Zaplavat si přišel i politik Zdravého města Jan Burda. Atmosféru akce podbarvila hudební produkce country skupiny Rentiéři. Borce a otužilce nadšeně a potleskem ze břehu povzbuzovaly stovky lidí. Akce byla finančně podpořena z Fondu Vysočiny na podporu prarodinných a seniorských aktivit.

OSVĚTOVÉ KAMPANĚ A AKCE TÝKAJÍCÍ SE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE A FAIR TRADE

1. **Férová snídane** – piknik na podporu lokálních a fairtradových pěstitelů proběhl v sobotu **11. 5. 2019 dopoledne** v krásném prostředí zámeckého parku. Do kampaně se zapojujeme od samého počátku, nevynechali jsme žádný ročník. Příjemné setkání s lidmi podpořilo i nádherné piknikové počasí. Nechybělo dobré jídlo, fairtradová káva zdarma v zámecké kavárně, výborné domácí sýry od Danky Duškové z Červené Lhoty, různé druhy medu od Ivy Navrkalové a chleby a domácí pomazánky ze sociálního podniku Vrátko. „Zaprášilo“ se i po zelené kopřivové bábovce. Děti hojně využívaly malování na obličej od paní Danielly. Akci přišla osobně podpořit ředitelka OA a HŠ Třebíč Libuše Kolářová se svojí rodinou a také dvě zastupitelky: Marie Černá a Blanka Kutinová. Celkem se nás sešlo 118. Letos snídalo v trávě asi 8189 osob na 193 místech v ČR. Organizačně i personálně se na této akci podílejí tři subjekty: Zdravé a Fairtradové město Třebíč, OA a HŠ (studenti školy napekli brownies) a Muzeum Vysočiny Třebíč.

Foto: Bára Matějčková

2. **Výstava na stromech** – proběhla pod širým nebem v třebíčském zámeckém parku u příležitosti Světového dne důstojné práce v podzimním termínu od 5. do 13. října 2019. Autorem fotografií je Stanislav Komínek z Fairtrade Česko a Slovensko. Téma: **Cena kakaa**. Fotografie mapovaly podmínky panující na kakaových plantážích v Pobřeží slonoviny. Tato africká země totiž patří k největším světovým producentům kakaa. Dodává cca 40 % světové produkce. Autor fotografií tuto zemi na sklonku roku 2018 osobně navštívil.

Cílem výstavy bylo upozornit veřejnost na kritickou situaci pěstitelů kakaa. Příjmy za prodej této suroviny často nestačí rodinám na živobytí, problémem je také ničení životního prostředí a nucená dětská práce. Kakao je výchozí surovinou pro výrobu kvalitní čokolády, tedy nejoblíbenější sladkosti na světě.

Foto: Iveta Ondráčková

3. **Výstava v knihovně** – během měsíce září bylo možné na pobočce Modřínová (Městské knihovny v Třebíči) prohlédnout si fotky z akcí zaměřených na osvětu fair trade. Návštěvníci si tak mohli připomenout oblíbené akce, které pro ně v rámci Projektu Zdravé město Třebíč pravidelně připravujeme a organizujeme. A také jsme to pojali jako malou připomínku 5. výročí, že patříme mezi cca 2000 měst na světě a můžeme se pyšnit prestižní značkou Fairtradové město.

4. **Bud' fér a ochutnej africkou hudbu a férovou kávu** – další akce se zaměřením na osvětu fair trade a globální zodpovědnost, kterou směřujeme do zámeckého parku.

Již 4. ročník festivalu se uskutečnil třetí neděli v červenci (21. 7.). Akce je finančně podpořena ze Zdravého Kraje Vysočina. Osobně se zúčastnila paní senátorka Hana Žáková a starostka z Číměře Lenka Hůlková. Za město Třebíč přišel radní a politik PZM Jan Burda.

Program byl pestrý, laděný v duchu Afriky. Začal bubenickým workshopem s oblíbeným Petrem Šušorem. Módní přehlídku zajistilo sdružení Míša a Míša začleňující handicapované do běžného života. Na závěr proběhlo vystoupení české skupiny TiDiTaDe, jejíž členové navštěvují Afriku, aby se zde naučili bubnovat a tančit. Novinkou byla ochutnávka hmyzu na talíři zdarma, výroba dešťových holí a také se zde nově představil česko-senegalský spolek

Derbianus (zaměřený na záchranu největší antilopy na světě). Nákupem trička bylo možné podpořit tento záchranný projekt. Pro děti byly připraveny dílničky pískování a malování na obličej. Moc nás těší rostoucí účast na festivalu. Pro nás je to velký závazek do budoucna.

Velkou měrou se na propagaci podílelo Muzeum Vysočiny – náš partner. Prázdninový festival si pravidelně vyhodnocujeme. V jednoduchých otázkách jsme se snažili odhalit, co lidem na akci chybí, co se jim líbí, proč festival navštěvují a co chtěli změnit apod. Získané podněty zapracujeme do 5. ročníku.

Foto: Jakub Mertl

Tuto akci jsme úspěšně prezentovali na závěrečné konferenci česko-rakouského projektu Interreg MagNet na podzim v Hodoníně 8. 11. 2019. Byli jsme vybráni Zdravým Krajem Vysočina.

Srdečně zveme na 4. ročník festivalu

BUD FER

OCHUTNEJ AFRICKOU HUDBU A FÉROVOU KÁVU

v neděli **21. 7. 2019** v parku u třebíčského zámku od 15.30 do 18.30 hodin

Program:
 15.30 bubenický workshop s Petrem Šušorem (zabudněte si s námi)
 16.00 módní přehlídka Míša a Míša
 16.15 bubenický workshop
 16.50 divadlo o vzniku dešťové hole
 17.15 vystoupení skupiny TIDITaDe (bubny, tanec)

navíc s účastí sdružení na záchranu antilop DERBIANUS

Doprovodný program:
 ♦ Muzejní kavárna otevřena
 ♦ Malování na obličej Daniella Beauty
 ♦ Dílničky pro děti: výroba dešťových hole s Evou, pískování s Denisou
 ♦ Pivo, límo, káva, zmrzlina

HMYZ NA TALÍŘI OCHUTÁVKA ZDARMA!

Akce se koná za finanční podpory

5. Zapojení do projektu Udržitelná města a obce II., který realizovala Charita ČR ve spolupráci se SMO a ČRA.

Podmínkou bylo navštívit pět vzdělávacích seminářů a poté uspořádat osvětovou akci pro veřejnost na některý z cílů SDGS. Zvolili jsme cíl č. 6: pitná voda. Pozvali jsme ředitelku UNICEF Pavlu Gomba na besedu s názvem Česká pomoc v srdci Afriky. Přijela k nám úterý 19. 11. 2019 a přivezla vzácného hosta – třebíčského rodáka a hokejistu Patrika Eliáše, který je přítelem dětí UNICEF. Oba letos v červnu navštívili Rwandu, kde před 25 lety proběhla genocida. O smyslu pomoci a zážitcích z této africké země oba hovořili velmi otevřeně. Přednáška byla zajímavá, vtipná a lidská. Plná smutných faktů, ale i nadějí a radostí. Zúčastnilo se asi 30 osob. Vstupné bylo dobrovolné. Vybralo se **2 700 Kč a tyto peníze jsme věnovali na konto UNICEF. Za naši aktivitu byl na radnici zaslán děkovní certifikát z UNICEF.** Ve fotokoutku OA a Hotelové školy oboru grafici bylo možné vyfotit se s hokejovou hvězdou Patrikem Eliášem. Službu zajišťovali studenti školy oboru grafik pod vedením Lukáše Kubarta.

Kdo chtěl, mohl nalepit svoje osobní poselství na strom zodpovědnosti. Ten pro nás vytvořili také studenti OA a HŠ oboru aranžér v reklamě pod vedením Jitky Doležalové.

Foto: Bára Matějčková

Shrnutí přednášky bylo součástí prezentace města na **závěrečné konferenci v Praze dne 9. 12. 2019** ve Smetana Q, kterou moderovala Lejla Abbasová. Sešli se na ni všichni účastníci a zástupci z vedení 10 měst a obcí ČR, kteří se do projektu Charity Česká republika zapojili. Za město Třebíč se zúčastnila radní Ing. Zuzana Kratochvílová a koordinátorka projektu Iveta Ondráčková.

Foto: archiv SMO a Charity ČR

6. Férové setkání na radnici – pro prodejce a podporovatele jsme uspořádali přímo na radnici v úterý 29. ledna 2019. Z pozvaných 25 osob se ho zúčastnilo celkem 13 lidí. V úvodu koordinátorka Projektu Zdravé město představila akce, které každoročně připravujeme pro širokou veřejnost a je možné se do nich aktivně zapojit a spolupracovat.

Poté následovala prezentace Stanislava Komínka z Fair trade Česko a Slovensko – o konceptu a smyslu fair trade. Také došlo na osobní příběhy pěstitelů ze zemí globálního Jihu (Mexika a Guatemaly) a zážitky z cest.

Foto: Iveta Ondráčková

7. Osvětová přednáška na téma: Zodpovědné odívání.

Pozvání přijala Jana Horejšovou z Meraki.Prague, která etické oblečení vyrábí a prodává.

Akce proběhla v úterý 5. 11. 2019 v prostorách Městské knihovny v Třebíči.

Toto téma jsme zvolili proto, že textilní průmysl patří po ropném k nejvíce zatěžujícím životní prostředí a je třeba i v této oblasti podávat pravdivé informace. Diskutovalo se o to, co je to fast fashion, etické oblečení, jak se certifikuje textil.

Pozornost byla věnována také pracovním podmínkám velkých textilních továren v Bangladéši. Právě zde šijí nejznámější světové značky v oblasti módy. A ty podmínky, které zaměstnanci ke své práci mají, rozhodně nejsou „růžové.“

Srdečně zveme na přednášku pořádanou v rámci Projektu Zdravé a Fairtradové město

ZODPOVĚDNĚ V ODÍVÁNÍ? JDE TO?

úterý 5. 11. 2019
od 16.30 do 18.00
hudební sál
Městské knihovny
v Třebíči

Víte, že textilní průmysl patří po ropném k nejvíce zatěžujícím životní prostředí?

JANA HOREJŠOVÁ
z MERAKI.PRAGUE

- o co je fast fashion
- o etické oblečení
- o certifikace textilu
- o šití oděvu = novodobé otroctví
- o co nám triko v nákupním centru nepoví
- o jak to vypadá v textilních továrnách v Bangladéši?

Možnost zakoupení originálního etikety vyrobeného trička Meraki, které vzniká „s láskou k odívání, planetě Zemi a vědomým přístupem k životu.“

VSTUP ZDARMA

VZDĚLÁVACÍ SEMINÁŘ PRO ZASTUPITELE, ÚŘEDNÍKY, POLITIKY

Nezbytnou podmínkou pro realizátory místní Agendy 21 ve Zdravých městech je věnovat se vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje. Proto jsme uspořádali seminář pro zastupitele, úředníky a politiky s názvem: **Učíme se navzájem**.

Přijeli k nám zástupci Zdravého města Chrudim, tedy nejpokročilejšího města kategorie „A“: bývalý starosta Mgr. Petra Řezníček a koordinátorka Projektu Zdravé město a MA21 Šárka Trunečková, která je zároveň zastupitelka města.

Podělili se námi o zkušenosti z praxe, přiblížili pozitivní dopady při zapojení do mezinárodního projektu WHO, ale i bariéry, na které lze v každém městě „narazit.“ Semináře se zúčastnilo 44 osob.

Petr Řezníček strávil v oblasti místní samosprávy úctyhodných 28 let – působil jako místostarosta, starosta a dlouhou dobu jako aktivní politik Zdravého města a také v radě Národní sítě Zdravých měst.

Foto: Iveta Ondráčková

Třebíč

Učíme se od sebe navzájem

STŘEDA 10. 4. 2019
13:00-15:30

SEMINÁŘ PRO VEDENÍ MĚSTA, VEDOUCÍ ODBORŮ ČI JEJICH ZÁSTUPCE, ZÁSTUPITELE, ČLENY KOMISÍ RADY MĚSTA, TAJEMNÍKY KOMISÍ

BUDOVA RADNICE, KARLOVO NÁM. 55, MÍSTNOST Č. 211

LEKTOŘI

Mgr. Petr Řezníček
bývalý starosta a politik Zdravého města Chrudim, 28 let v samosprávě

Šárka Trunečková, DiS.
zastupitelka, koordinátorka Projektu Zdravé město Chrudim, město v nejvyšší kategorii „A“ databáze MA21

OBSAH

ZDRAVÉ MĚSTO MEZINÁRODNÍ PROGRAM WHO
značka, na kterou jsme pyšní

MÍSTNÍ AGENDA 21 UDRŽITELNÝ ROZVOJ
vysvětlení základních pojmů a souvislosti

PROČ VŮBEC KOMUNIKOVAT S VEŘEJNOSTÍ?
Positivní a negativní

FÓRUM ZDRAVÉHO MĚSTA
Prosazované i zavrhované

PROSTOR pro vaše dotazy

SPOLUPRÁCE UVNITŘ ÚŘADU
Když pravá ruka neví, co dělá levá

KULATÝ STŮL
Kdy a o čem takto s veřejností komunikovat?

místní Agenda 21
Seminář je organizován v rámci projektu Zdravé město Třebíč

PLÁNOVÁNÍ S VEŘEJNOSTÍ

Fórum Zdravého města

Fórum Zdravého města je pravidelně opakující se otevřené veřejné setkání. Konalo se v sále MKS Fórum v pondělí 14. 10. 2019 od 16 hodin do 18 hodin. V roce 2019 to bylo již po deváté. Lidé mohli diskutovat s vedením města i vedoucími odborů Městského úřadu v Třebíči o tom, co je trápí, kde vidí priority a čemu by z jejich pohledu mělo město věnovat svoji pozornost. Setkání facilitovala zkušená expertka z NSZM Marta Vencovská.

Nejprve místostarostové Pavel Janata a Vladimír Malý a také radní Jan Burda, který má Zdravé město ve své gesci a je politikem zodpovědným za agendu Zdravého města, představili v prezentaci, jak se radnice vypořádala s desaterem problémů definovaných v loňském roce.

U jednotlivých velkých stolů probírali Třebíččané různá témata. Dopravu, podnikání, rozvoj města, bezpečnost a pořádek, životní prostředí, kulturu, cestovní ruch, péči o kulturní dědictví, sociální a zdravotní oblast, školství a sport. Samostatně zde byl také stůl mládeže, kde mohli priority navrhnout jenom mladí lidé. Po diskusi se hlasovalo. Každý občan mohl dle metodiky dát svůj hlas dvěma problémům/prioritám, které považuje ze svého pohledu za nejdůležitější.

V průběhu sčítání hlasů radní Jan Burda prezentoval také návrhy, které lidé podali v rámci participativního rozpočtu. Vzhledem ke skutečnosti, že realizovatelné projekty nedosahují alokované výše 3,5 milionu korun, není důvod o nich hlasovat a budou se v příštím roce realizovat všechny. Pro příští rok připravuje město úpravu pravidel participativního rozpočtu tak, aby byla jednodušší a tím i dostupnější pro veřejnost.

Získané podněty od účastníků Fóra město ověřilo anketou u široké veřejnosti. Lístek byl k vyplnění v listopadovém vydání Třebíčského zpravodaje. Souběžně s tím probíhala anketa na webu města prostřednictvím aplikace mobilní rozhlas.

Vygenerované problémy budou zapsány do Plánu zdraví a kvality života 2019–2020. K jejich řešení bude mít město dalších 12 měsíců.

Foto a text: tiskové oddělení

Výstupy z Fóra (dle počtu získaných hlasů):

pořadí	příležitost / problém	hlasy
1.	vybudování velkého obchvatu, změna územního plánu	62
2.	přístavba hvězdárny	16
3.	zklidnění dopravy v židovské čtvrti	14
4.	častější spoje MHD	13
5. - 7.	vybudování stavebních pozemků pro bytovou výstavbu	10
	revitalizace školních zahrad	10
	více odpočinkových zón pro studenty	10
8. - 9.	revitalizace min. jednoho rybníku za účelem koupání	9
	využít vodní vaky při nových výsadbách zeleně	9
10.	zachovat zeleň v Libušině, Terovském údolí a Lorencových sadech a vyloučit dopravu	6
11. - 12.	chybějící chráněné bydlení pro osoby s potřebou 24 hod. péče	4
	chybějící komunitní bydlení pro osamělé seniory	4
13. - 14.	rozšíření městského kamerového systému	3
	vítací cedule na vjezdech do města Třebíče	3
15.	zvýšit úroveň technického vybavení MP	2

Nakonec se z 10 **definovaných priorit ověřilo těchto 7 priorit:**

- vybudování velkého obchvatu, změna územního plánu
- zachovat zeleň v Libušině, Terovském údolí a Lorencových sadech a vyloučit dopravu
- revitalizace min. jednoho rybníku za účelem koupání
- častější spoje MHD
- zklidnění dopravy v židovské čtvrti
- vybudování stavebních pozemků pro bytovou výstavbu
- využít vodní vaky při nových výsadbách zeleně

Výsledky budou následně předloženy do rady města a zastupitelstva města.

OSTATNÍ VÝZNAMNÉ AKTIVITY ROKU 2019

Setkání se Zdravým městem

20. 2. 2019

Tradiční slavnostní setkání, na kterém byly vedením města oceněny nejlepší projekty z předcházejícího roku financované z Grantového systému města Třebíče. Také se udělovala cena pro dobrovolníky pracující s dětmi a mládeží – Třebíčské srdíčko, kterou ve spolupráci s městem uděluje Rada dětí a mládeže kraje Vysočina.

Foto: tiskové oddělení

Prezentace Zdravého města Třebíč na konferencích a celostátních setkáních

Veletrh mezinárodních příležitostí – využili jsme nabídku Zdravého kraje prezentovat aktivity Zdravého a Fairtradového města studentům trebičských středních škol. Akce proběhla v městské knihovně ve čtvrtek 11. 4. 2019 pod záštitou Zdravého Kraje Vysočina.

Zdravé město = zdravá rodina aneb inspirativní příklady rodinné politiky v praxi – V Prachaticích (**24. 5. 2019**) prezentovala koordinátorka Iveta Ondráčková.

Mezinárodní konference Partnerství pro sociální podnikání – role obcí, měst a krajů v podpoře sociálního podnikání v Praze (5. 9. 2018) -- zúčastnila se koordinátorka Iveta Ondráčková.

INTERREG – MagNet – tříletý projekt byl zaměřen na přeshraniční spolupráci v oblasti udržitelného rozvoje zahrnoval vzdělávání, výměnu zkušeností, exkurze, sdílení dobré praxe a nakonec i společnou závěrečnou konferenci v Hodoníně. Realizátorem byl **Zdravý Kraj Vysočina, odbor regionálního rozvoje**. Město Třebíč se do něj zapojilo prostřednictvím Projektu Zdravé město.

Setkání realizátorů EVVO v rámci Kraje Vysočina – proběhlo 20. 11. 2019 v Jihlavě v sídle společnosti Služby města Jihlavy. Zástupci prezentovali svoje aktivity zaměřené na ekologii, environmentální výchovu a plány do roku 2020.

Jarní škola v Liberci – úvodní středně seminář a valnou hromadu navštívil politik Zdravého města Jan Burda.

Letní škola Zdravých měst v Táboře – dvoudenního vzdělávacího semináře se zúčastnila koordinátorka Iveta Ondráčková

Podzimní škola Zdravých měst v Hodoníně – dvoudenní setkání navštívila koordinátorka Iveta Ondráčková, úvodní seminář a valnou hromadu si nenechal ujít ani politik Zdravého města Jan Burda.

NOMINACE ZAKLADATELKY SDRUŽENÍ MÍŠA A MÍŠA NA CENU MOSTY

Koordinátorka Projektu Zdravé město Třebíči Iveta Ondráčková na žádost 1. místostarosty města Miloše Hružy připravila za město Třebíč **nominaci zakladatelky třebíčského spolku Míša a Míša na udělení ceny MOSTY 2018**. Tu uděluje Národní rada osob se zdravotním postižením ČR lidem, kteří se snaží handicapované začlenit mezi zdravé lidi. Nominovaná Hanka Nejedlá vyhrála a tuto cenu získala. Slavnostní předání se uskutečnilo v Třebíči v hotelu ATOM na konci března 2019 za účasti významných osobností.

Se sdružením Míša a Míša Zdravé město Třebíč dlouhodobě aktivně spolupracuje a práci sociálního podniku podporuje. Jejich výrobky (lampy) dostali realizátoři nejúspěšnějších projektů loňského roku a také přednášející v knihovně. Členové spolku Míša a Míša pro nás realizovali i módní přehlídky na dvou akcích (Buď fér a na módní přehlídce svatebních šatů v rámci kampaně Národní týden manželství).

Foto: archiv Míša a Míša

FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ AKTIVIT

Jako každý rok bylo Zdravé město úspěšné se žádostí o dotaci do Fondu Vysočiny na realizaci místní Agendy 21 a Zdraví 2020. Získalo částku 80 000 Kč.

Některé akce byly hrazeny z Fondu Vysočiny na podporu prarodinných a seniorských aktivit (žádost za město Třebíč podával odbor sociální).

Vybrané akce týkající se zdraví a osvěty v oblasti zdravého životního stylu podpořily finančně nebo formou dárků pro účastníky i dvě pojišťovny: VZP a ČPZP.

Akci zaměřenou na osvětu v oblasti udržitelného rozvoje a cílů SDGs – věnovanou problému s pitnou vodou – konkrétně besedu s ředitelkou UNICEF a Patrikem Eliášem na téma: Česká pomoc v srdci Afriky finančně podpořili:

Zprávu zpracovala: Ing. Iveta Ondráčková
koordinátorka Projektu Zdravé město TŘEBÍČ A MA21

Dne: 2. 1. 2020